

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Succese platonice. — Înălțarea șomajului. — Societatea Națiunilor și criza mondială. — Noua lege bancară. — „Astra” la Sft. Gheorghe. — Dela Academia comercială din București.

Succese platonice.

Cotidianele ne-au adus vești îmbucurătoare despre cinstea ce ne-a ajuns prin alegerea pentru a doua oară a dlui Titulescu, ca și președinte a sesiunii de toamnă a Societății Națiunilor. Mai departe despre succesul remarcabil reperțat de ministrul nostru de externe dl Ghica, tot în sesiunea Societății Națiunilor, cerând Dsa ca act premergător al dezarmării materiale a popoarelor, desarmarea sufletească. — Această inteligentă intervenție în folosul pacificării neamurilor și a țărilor, alături de prestigiul dlui Titulescu sunt proprii, pentru a ridica reputația politică a țării. — Înplânțați cu picioarele în realitatea noianului de suferințe și neajunsuri de ordin economic, nu ne putem bucura cum ar trebui de asemenea succese, deși repetate, pentrucă ele rămân în efectele lor pur platonice, și nu ne ajută la ieșirea din mizeria economică, în care ne sbatem. — Oratori străluciți sau binedocumentați am mai trimis noi prin străinătate, în persoana dlor Manoilescu, Madgearu, etc., încât s'ar putea crede, că am fi urmașii lui Demostene. — Nouă ne-ar trebui oameni mai puțin talentați în arta oratoriei: ne-ar trebui oamenii faptelor, cari citind tiparele vremurilor

noui să ne îndrumeze pe cărările prosperității economice, la care ne îndreptătesc bogățiile naturale ale țării.

Conducătorii vieții noastre publice sunt cu foși savanți ori pseudosavanți. — La masa verde ei își făuresc idei artificiale despre tot ce-i înconjoară. — Apoi ca și teoreticieni închipuiți, rezolvesc problemele concretizate lor, în mod pur teoretic, încât aproape totdeauna nimeresc cu oiștea în gard. — Iar noi care suportăm experimentările lor, suferim ca și mucenicii, fără să protestăm cu toată energia împotriva lor. Astfel am pățit-o cu legea perceperii și urmării veniturilor publice, cu legea caselor de economii, cu aceea a impozitelor vamale, cu legea concordatului preventiv și cu o mulțime de ordonanțe, decizii și paradedizii ministeriale, luate de autorii lor cu disconsiderarea sumară a realității.

Concetățenii din vechiul regat, mai geloși de libertățile civile, protestează mai energic, atunci când le sunt lezate drepturile. — Trebuie să învățăm dela ei acest fel de manifestare a conștiinței cetățenești. Cu tenacitatea și perseveranța noastră vom ajunge rezultate și mai bune decât ei, dacă-i imităm.

Ne închinăm în fața talentului dlor Titulescu și Ghica, și să nu se supere, dacă în amărăciunea noastră de toate zilele, o spunem franc, că de retori suntem sătui. Azi avem mai mare trebuință de oamenii realității, de oameni, cari iau și fin contact permanent cu toate straturile poporului. — În măsurile de

guvernământ trebuie să se vadă la fiecare pas cunoașterea și respectarea realității. — Ori partidele politice ajunse la putere, cu o lavină de promisiuni, rând pe rând ne-au dat decepții și deluzii. — Acest joc nu mai poate fi tolerat, — fără a ne compromite definitiv viitorul.

Deci să fim mai talentați în punerea ordinei în gospodăria de acasă, și să punem aici bazele bunăstării și a mulțumirii, căci atunci va lua notă de noi străinătatea, și ne va prețui, fără să avem nevoie de propagandă și de debutări oratorice.

MARSJAS.

Inlăturarea șomajului.

Un mare neajuns al crizei economice, îl formează actualmente șomajul. Toate țările au vânturat soluționarea acestei probleme, fără ca vreuna din ele să ajungă la o deslegare eficientă a ei. Și nu este nici o mirare. Ce altă deslegare echitabilă și normală s'ar putea da acestei chestiuni, decât stimulând producția. Dar circuitul vicios al vieții economice de astăzi, nu mai permite nici-o producție nelimitată. Doar e banal de cunoscut faptul, că în toate ramurile de activitate, avem supraproducție. Și nu o pură supraproducție, ci un desacord de prețuri între produsele industriale și agricole. Oricâte mijloace s'au încercat de a face să stagneze cauza răului, ele au rămas fără rezultat.

Într'adevăr în toate țările agricole de pe glob, s'au pus în practică multiple încercări de a scumpi produsele agricole, unele directe: distrugând din recolte, înmagazinând-o pentru timpuri deficitare, etc., altele indirecte de natură legislație: monopolul comerțului cu produse agricole, prime de încurajare la export, etc. Și e cu atât mai curioasă nereușita acestor artificii, cu cât înainte de război ele fuseseră cu succes utilizate. Dacă pe ici pe colo s'au produs și acum unele ameliorări datorite măsurilor înșirate, făierea răului dela rădăcină, este departe de a fi fapt îndeplinit. Poate că intervenția cea mai dăătoare de rezultate, va fi tot de natură divină: un an de

secetă ar ameliora într-o proporție simțită situația agriculturii. Dar și aceasta ar fi eficientă, numai dacă s'ar manifesta simultan pe o mare întindere a globului. Altfel nici ea nu rezolvă problema.

În aceste condiții desacordul prețurilor produselor industriale și agricole se tot accentuează, iar ca o urmare a acestei situații, avem imposibilitatea industriei de a-și desface produsele. Agricultură nu mai este deci în stare să prezinte un client solid pentru industrie.

Dar dacă soluțiile sunt greu de dat în ce privește înlăturarea șomajului, nu putem spune că această problemă este o apariție nouă. În toată perioada de dezvoltare a capitalismului, crizele economice s'au perândat cu o frecvență constantă. Și ca urmare a acestui fapt, țările industriale avuseseră norocul că muncitorimea însăși se organizase pentru preîntâmpinarea răului. Asociațiunile muncitorești de pretutindeni, aveau adunate sume importante din contribuțiile membrilor lor, așa că făceau de multeori față mai ușor timpurilor de depresiune. Ca să ne dăm seama de ceea ce puteau să însemneze aceste asociațiuni ca număr de membrii, vom da câteva cifre. La congresul Trade-Unionurilor din Glasgow 1919 erau reprezentate 200 de federațiuni muncitorești, însumând 5,248,000 membrii. În Anglia aceste confederațiuni muncitorești, cari pe lângă scopul ajutorării reciproce, aveau în program și altele destul de importante, au variat ca număr de membrii în decursul timpului în felul următor: în 1892 erau 1184 sindicate cu 1,416.000 membrii, în 1900 erau 1302 sindicate cu 1.972,000 membrii; în 1904 erau 1229 sindicate cu 1,911,000 membrii și în 1913, 1135 sindicate cu 3.965,000 membrii. Actualmente numărul lucrătorilor sindicalizați se ridică în Anglia la cea 7 milioane.)

În Germania, la începutul anului 1914, numărul lucrătorilor sindicalizați trecea de 5 milioane, iar în 1919 acest număr se ridică la aproape 7 milioane (6,977.000).

Aceleași cifre impresionante de lucrători asociați, se găsește în Italia, Franța, Austria etc. și în general el scade cu importanța țărilor industriale. Înșirând

1) Toate datele sunt luate din cartea: „Salariul“ de Charles Gide, trad. de N. Bremie.

aceste cifre într'un tablou comparativ am vedea că din cercetarea lor reiese scara de importanță industrială a fiecărei țări, căci de unde Anglia are un număr enorm de lucrători asociați, Spania și Rusia, abia întrunesc cifre neînsemnate.

Este evident că în raport cu numărul mare de lucrători asociați, veniturile și fondurile asociațiilor muncitorești se ridică la sume enorme. Astfel Trade-Unionurile dispuneau în 1913 de un venit de peste 90 milioane franci francezi — reprezentând o cotizație medie de 50 franci de membru — și un capital de aproape 150 milioane franci. Asociațiile muncitorești germane, aveau tot în 1913 un venit de 83 milioane mărci (100 milioane franci) și de sigur un capital tot așa de important. Natural că toate asociațiile muncitorești franceze, italiene, austriace dețineau sume tot atât de considerabile. Acestea se cheltuiau pentru diferite scopuri între cari intra și ajutorul mutual pentru cei fără de lucru. În toate asociațiile muncitorești, acest capitol de mutualitate își avea importanța lui. Așa de exemplu în Germania asociațiile muncitorești respective în perioada dela 1891 până la 1913 cheltuiseră suma de 336 milioane mărci repartizate astfel:

Pentru greve, 138 mil. mărci sau	41%
„ lipsă de lucru, 76 mil. mărci sau	23%
„ boală, 80 mil. mărci sau	24%
„ viaticuri 15 mil. mărci sau	4%
„ invalizi 5 mil. mărci sau	1%
„ morți, etc. 22 mil. mărci sau	7%

Se vede din aceste date că pentru opere de solidaritate, în cari intră lipsa de lucru cu 24%, sau cheltuit 59% din totalul sumelor.

Nimic nu ne face să credem că aceste opere au încetat să existe. Din contră, în perioada postbelică și chiar în perioada duratei războiului, situația materială a muncitorimii din toate părțile se îmbunătățise așa că și capacitatea de contribuțiuni pentru scopuri de solidaritate a fost desigur mărită. De aceea nu trebuie să ne înspăimânte veștile cu numărul de milioane al șomerilor americani. Asociațiile lor vor fi avut de sigur prevedere să preîntâmpine într'o proporție însemnată neajunsurile timpurilor de astăzi. Deasemenea și în cele-

alte țări industriale, ale căror cifre de șomeri se tot anunță crescânde, vor contribui la ameliorarea răului numai ca o întregire a operii de solidarism muncitoresc.

Modalitățile prin cari statele industriale vin în ajutorul șomerilor sunt diferite. Peste tot însă tronează principiul stimulării muncii și nu plata unui ajutor direct în bani sau alimente date muncitorului.

La noi s'a pus deasemenea problema șomajului. Cred unii că o mână providențială ne-a condus astfel, că rămânând fără agricolă, numărul celor fără de lucru, este foarte neînsemnat. Ori în fața cifrelor ce am înșirat se vede că în țările industriale opera de ajutorare nu-i atât o problemă de Stat, cât una de solidarism muncitoresc. Dacă am fi fost fără industrială de sigur că această particularitate nu ar fi întârziat a-și face și la noi apariția. Privind lucrurile în justa lor înfățișare am putea mai curând afirma nu o fericire provenită dintr-o viață rurală, ci o falsificare a dezvoltării noastre sociale, datorită intervențiilor legiferatorii ale unor oameni străini de mersul vieții economice în general. Este într'adevăr monstruos că dela 1900 încoace, adevărat în pură epocă feudală, își făcea apariție cooperarea rurală, iar după războiu am trecut în anumite domenii la socialismul de Stat, când burghezia nu se afirmase încă ca o clasă socială.

Dar cu toată fericirea trâmbițată, șomajul și-a făcut și la noi apariția. Măsurile cari s'au luat pentru înlăturarea lui au fost ca totdeauna: nestudiate și aplicate fără nici o metodă. Principiul general a fost încărcarea celorlalți cetățeni cu noi obligațiuni. Așa de exemplu s'au pus suprataxe la prețul biletelor de cinematograf, teatru, taxe comunale, s'au făcut fonduri bugetare, etc. În fond aceleași, aceste măsuri de colectare a fondurilor, au variat în formă în fiecare oraș.

Din însuși felul cum s'a pus sursa veniturilor fondurilor pentru ajutorarea șomerilor se vede concepția noastră de viață parazitară, neactivă. În loc ca aceste cotizațiuni să fi fost concentrate într'un mare fond fie regional, fond care ar fi urmat să se plaseze în lucrări active în contul instituțiilor publice cari creiau

veniturile, fie într'unul general care administrat de oameni activi și fără diurne să poată finanța un plan general de lucrări, dar unitar, dând astfel celor fără de lucru câmp de muncă, ele s'au pulverizat prin măsuri incoherente, cari s'au tradus fie prin ajutoare direct în bani, fie prin alimente, date celui fără de lucru. Evident că față de banul direct împărțit, alimentele constituiesc un punct de progres. Erau cazuri când banii se cheltuiau la prima cârciumă și familia rămânea muritoare de foame.

Nici prin bani direcți însă dați șomerului și nici prin alimente, problema nu se rezolvă echitabil. În felul acesta sugerăm unor oameni inferiori ca înțelegere ideea că societatea e datoare să-i susțină, atunci când această chestiune formează numai o operă umanitară și în unele cazuri socială. Și în felul acesta, tot dat fiind obiceiul de a lenevi al lucrătorului, îmboldim să vină la pomână și pe cel ce ar găsi de lucru. Așa că ideea parazitismului va face în curând ravagii.

De sigur că cea mai echitabilă soluție în această privință o formează crearea de lucru. Fondurile toate disponibile și cele ce se vor colecta, vor trebui concentrate în centre de regiuni, de unde apoi pe baza lor să pornească lucrurile productive după un plan armonie și bine studiat. Lucrările se vor face de sigur pe seama statului, județelor sau comu-

nelor în raport cu partea de contribuție financiară a acestor instituțiuni. În acelaș sens s'a preconizat o soluțiune a acestei probleme de dl inspector gen. adm. Iulian Peter, într'unul din numerile trecute ale ziarului „Curentul”. De sigur că Dsa cunoscând contribuțiunea importantă financiară a instituțiilor publice la această problemă, a fost deasemenea convins de o concentrare a acțiunii și de o părăsire a metodei inactive și parazitare de ajutorare a celor fără de lucru.

Măsura ar mai trebui însă completată cu un element: selecționarea celor ce se numesc șomeri. Aceasta pentru faptul că între cei ajutorați pot să fie indivizi, cari n'au muncit niciodată. Stabilirea situației fiecăruia în parte, cercetarea stării sale civile, informațiuni dela instituțiunile unde a lucrat mai înainte, de ce nu mai are acum de lucru, etc., sunt tot atâtea puncte cari ar avea darul să contribuie a fi ajutorați numai aceia, cari într'adevăr sunt fără de lucru, nu din vina lor, ci din vina împrejurărilor. Și în felul acesta am reduce numărul celor fără de lucru la justa lui valoare și am da omagiul cuvenit și muncii active, care în actuala organizație a societății este scopul important al vieții.

Ing. GH. BRÂNDUȘ.

Societatea Națiunilor și criza mondială.

Noii grupări de forțe economice. — Sugestii din Olimpul Geneva. — Desfășurarea procesului Economiei Mondiale în sânul Națiunilor europene chemate a se solidariza.

O veche, dar nouă, prin spiritul dominant modern, grupare de forțe economice întreprinsă de masele populare producătoare de bunuri, ar salva trista situație de acum din Europa.

Doi sunt marii factori în suferință: de o parte popoarele agricole și de cealaltă parte popoarele industriale. Acestea din urmă trag consecințele din cauză că clientul lor este astăzi un mare Jov căzut în disgrația Domnului.

Dela sănătatea fizică și morală a marelui patriarh, care ne hrănește pe toți, depinde deslegarea enigmei. Istoria biblică ne învață că Iov n'a pierdut credința sa, însă a pierdut sănătatea sa din durerea morală ce i-a pricinuit pierderea imensei sale averi; iar această avere s'a pierdut din cauza relei administrații ce s'a făcut de către prepușii săi. Credința sa nestrămutată îl a ajutat să recâștige și sănătatea și averea sa, după ce a făcut această tristă experiență.

Acesta este istoricul crizei europene și căile sale de evoluție.

Să analizăm formula: Patriarhul, Prepușii și Oile.

Din antichitate și până astăzi grupele de forțe producătoare au evoluat prin colectivitate. Colectivitatea între oameni are raport strâns cu diviziunea muncii din știința economiei moderne.

De atunci și până acum producția spirituală și materială a omenirii se confundă arbitrar.

Munca spirituală de conducere a popoarelor a necesitat organizarea unor colectivități din ce în ce mai dezvoltate. La început s'a distins colectivitatea patriarhilor și a simbolurilor de credință a omenirii. Apoi a venit colectivitatea preoților și a faraonilor. După aceea colectivitatea reprezentanților lui D-zeu pe pământ cu instituția născândă a Regilor.

Apoi când vin Imperiile, socotite pe sine, de divină obârșie, cercul colectivității se mărește din cauza trebuinței lor de adulatori. Și asta era un fel de reclamă a epocii, dar în acelaș timp consolidarea forței absolutiste,

Când cetatea antică a fost detronată de castelul medieval, colectivitatea s'a întins între aceştia şi Imperiu. La începutul erei moderne, care pare pe cale de a evolua în alt sistem de viaţă a popoarelor, colectivitatea lumii continentale se înfăţişează sub forma Sfintei Alianţe a celor mai puternici împăraţi, de a căror platonism s'a prevalat ilustrul diplomat Metternich; dar cu toate acestea, colectivitatea omenirii a evoluat prin sporirea cercului ei care se manifestă prin parlamente mai mult sau mai puţin sincere, ea reprezentând poporul, pe a cărui muncă se bazau toate protipendadele.

După marele războiu, divizarea muncii a fost aşa de mult aprofundată, încât s'a constatat că munca spirituală de conducere a popoarelor nu mai este compatibilă cu munca materială de producţie şi hrană, sub sancţiunea de a muri de foame...; de aici s'a văzut necesitatea ca colectivitatea să se întindă şi mai departe. Problemele economice astăzi au trecut înaintea problemelor de orgoliu politic şi este evidenţiat că lumea nu mai poate găsi echilibrul vieţii sociale decât în marea colaborare a poporului şi a popoarelor şi încă repet: a tuturor popoarelor.

Aşa dar, dacă astăzi masele populare rurale din Statele Agricole s'ar orienta, în urma tristelor experienţe făcute dela marele războiu şi până astăzi, spre o nouă grupare de forţe economice, quasi independentă de munca spirituală de conducere politică a popoarelor, — *alungând prejudecăţile, care împiedică serios colaborarea lor, unele cu altele, prejudecăţi, cari împiedică solidaritatea între ele şi mai împiedică şi imperioasele ajutoare reciproce dintre ele, — în acest caz ele ar spori capacitatea lor de plată contra produselor manufacturate ale popoarelor industriale ai căror buni clienţi şi consumatori sunt ele. Situaţia tristă de acum s'ar ameliora spre folosul ambilor mari factori economici.*

Această sintetică afirmaţie a mea, precum şi dezvoltatele indicaţii constructive ce dau prin „Cartea poporului“ ce am scris, — le susţin cu cele mai luminate păreri, ce ne vin din lumea civilizată din Occident.

Iată aici un document oficial care emană dela Societatea Naţiunilor, întocmit la Geneva în sesiunea din Septembrie 1931, de către Comisiunea de coordonare economică. Această Comisiune prin raportul său către Societatea Naţiunilor, între altele zice: „Nu există o doctrină economică unică — sau unitară — susceptibilă de a restabili echilibrul economic prin câteva „formule“.

Şi raportul continuă: „In această privinţă „este folositor să se înlăture *ideile preconceptuate* (prejudecăţile) şi să se caute remediul în toate direcţiunile unde ar putea exista şanse de a fi găsit remediul. Aceste căutări însă sunt condiţionate de colaborări, de solidarizări şi de ajutoare reciproce cari trebuie să însoţească aceste, „căutări“.

Raportul constată că prin gravitatea ce criza economică actuală prezintă, ea aduce probleme noi, la a căror complexitate trebuie să se adapteze metodele vechi. Adecă metodele vechi

şi prohibitive pentru munca liberă a popoarelor trebuie să părăsască, trebuie să şterse în numele progresului general şi a însănătoşirii bolnavului.

Asupra acestui punct Raportul Comisiunii de coordonare economică a Societăţii Naţiunilor, cere, citez textual: „Fiecare Stat asociat în Societatea Naţiunilor trebuie să aducă contribuţia „indispensabilă la opera economică. Numai astfel „se va putea justifica optimismul în viitor“.

Deosebit de acest document voi cita un alt rescript nu mai puţin important, mai ales ţinând seamă în numele cărei puteri vorbeşte. Acest rescript se ocupă de distribuţia creditelor pe cari Franţa este solicitată, din toate părţile, spre a le acorda. Aceste afirmări semnificative sunt datorite penei ilustrului economist francez dl Bertrand de Jouvenel, Dsa zice: „In ce priveşte Statele agricole este necesar un plan „uniform care ar învedera regiunile agricole şi „producătoare de materii prime în totalitatea lor, „şi regimurile manufacturiere în întregime care „să stabilească în mod raţional schimbul între „ele, reglementând orice producţie, asigurând „ducătorului stabilitatea câştigului şi consumatorului stabilitatea cheltuielii“.

„Trebuie să recunoaştem, continuă dl de „Jouvenel, că economia modernă a fost clădită de „iniţiative industriale. Aceste au fost mult „complecate de arbitrarul măsurilor naţionale. Aşa că „ne aflăm astăzi în faţa unui haos de creaţiuni „industriale stânjenite de reţeaua prescripţiunilor „legislative, cari şi ele sunt alimentate de bănci „cu mijloace inegale“.

„Această vegetaţie crescută la întâmplare trebuie curăţată“.

„Acea cultură neraţională să o transformăm „într-o grădină orânduită după tradiţia bunului „grădinar. Această oră a sunat în ce priveşte economia. Franţa se află astăzi în situaţie de a procura lumii şi planul grădinii şi mijloacele de „acţiune“.

Prin urmare masele populare rurale producătoare de bunuri şi materii prime din Statele agricole trebuie să ştie şi să nu creadă în viitor în încercări zadarnice pentru menţinerea sau ridicarea preţurilor, aşa zisa revalorizare a cerealelor. Pe lângă că aceasta este chiar miezul scumpetei vieţii, dar este în acelaş timp o copilărie, căci în contra fenomenelor economice mondiale nici o lege nu este eficace; toate legile, omeneşti, sunt neputincioase.

Revalorizare? Aceasta înseamnă o politică de intimidare a concurenţei. Acest fel de politică economică a putut fi practică când aveai a face cu un limitat cerc de producători şi cu necontrolate pieţi de desfacere. Dar astăzi ce însemnătate poate avea o lege de această natură impusă la 18 milioane oameni, când ai în contră un miliard şi trei sferturi de oameni? Chiar dacă tu ai fi Chrezus şi ai avea mai multe miliarde de dolari de cât a avut Federal Farm Board, care a anunţat zilele acestea că a epuizat cu totul capitalul său, tot vei da faliment când vei veni să valorizezi produsele tale cumpărate în ţara ta cu 4 Lei când piaţa mondială căreia tu te adresezi, căci nu poţi face altfel, vinde cu 2 Lei.

La noi în România nu s'a putut pune în aplicare o astfel de politică pitică (liliput) grație înțelepciunii la care te condamnă sărăcia — à quelque chose malheure est bonne — deși dacă-mi aduc aminte s'ar fi vorbit de un fond de 800 milioane care n'ar fi fost decât o picătură de apă în butoiul de aur cu miliarde ale lui Farm Board, pe seama căruia cetățenii americani astăzi fac veninoase glume.

Massele compacte rurale din țările agricole trebuie să știe și să rețină că altele sunt metodele de a face rentabilă agricultura, nu vechile sperietori de ciori din mijlocul bostanilor dela vie, unde este destul un par înfipt în pământ cu o cârpă neagră în vârful prăjinei.

Noi trebuie să știm că suntem siliți să ne adaptăm unei noi politici economice, care este aceea a lumii întregi, în care tendința este ca prețurile produselor industriale să se ajusteze la prețul produselor agricole (ale burselor mondiale din occident) înlăturând astfel anomalia neajunsurilor provocate de economia națională mondială actuala stare de dezechilibru de prețuri dintre industrie și agricultură.

Astfel procedându-se se va înlesni eștinirea vieții în jurul unui nivel impus de actuala conjecura economică mondială a popoarelor. Ceeace înseamnă de a mări capacitatea noastră de plată, prin mijloace noi arătate deslușit în cărți, cari desvoltă principiile aici sintetice expuse.

Pe urma acestei politici economice, care implică lărgirea colectivității în profundele masse producătoare, noi vom avea câștiguri mari, cu condiția de a ne organiza pentru producții utile, a ne solidariza pentru stabilitatea câștigului și a cheltueii și a ne ajuta reciproc pentru ca valorizarea să se poată face cu folos chiar la prețurile indexului mondial.

Ajungând la acest punct de stabilitate, în organizarea producției popoarelor agricole, ele vor spori puterea lor de cumpărare, a monetei lor naționale.

Aplicând acest sistem de politică economică a poporului, de exemplu la noi în țară, vom ameliora decisiv volumul de astăzi a emisiunii monetare naționale satisfăcând nevoile imperative ce poporul nostru are: pentrucă sporirea circulației fiduciare, pentru înlesnirea circulației bunurilor și a creditelor, cari prin ele singure și prin politică de extindere nu se pot îndrepta nici spre folosul nostru și nici al altora. În acest caz emisiunea fiduciară care este astăzi de 21 miliarde va însemna 42 miliarde fără nici o sporire — acoperirea va rămâne tot la 37.51% cum o avem sau care va fi normală operațiunilor cari vor urma. Dublarea va veni din multe alte fapte cari ar rezulta din solidaritatea noastră ca popor producător, dar mai cu seamă din extrema mobilitate și lichiditate a conturilor de credit îndreptate exclusiv către producții rentabile, — nu mai puțin din scăderea prețurilor la normalul ecumenic (mondial) va eși un alt bine, căci ceeace cumperi astăzi cu 100 Lei vei cumpăra atunci cu 50 Lei numai.

În acest sens se va stabili echilibrul prețurilor produselor industriale față de ceeace am

putea numi etalonul grâului. Luați expresia așa simplă, fără interpretări arhaice de economie stilizată.

Procesul acesta, acest colosal proces al economiei mondiale este natural a se desfășura așa și el este inevitabil. El se împlinște dela sine. Cine promite contrarul ori se înșeală pe sine fără să o știe, ori vrea, din interese meschine și trecătoare succese eștine, să înșele pe alții, mai puțin ștuturi.

Cine se încumetă a merge contra realului nu face decât să întârzie pătrunderea luminei în casa poporului său.

Dar mai sunt și alte piedici cari se opun, din tradiție, la solidaritatea popoarelor din Statele agricole, mai ales acele din răsăritul Europei. Noi vom pune concluziile constructive ale sistemului nostru popular de organizație economică, dupăce vom analiza și modul de evingere a acelor piedici tradiționale, mai ales vom stărui asupra acelor piedici specifice Statului nostru agrar: România.

Sibiu, 10 Septembrie 1931.

CONTA.

Noua lege bancară.

(Continuare.)

Art. 25. — Censorii societăților bancare pe acțiuni vor trebui să fie acționari într'o proporție de cel puțin jumătate din aceia stabilită de art. 18.

Cel puțin unul din censori va fi expert contabil.

Censorii nu vor putea fi în nici un alt serviciu al băncii.

Durata funcțiunii censorilor va fi determinată prin statute, fără a depăși 5 ani și tot prin statute se va fixa și modul lor de retribuire independent de rezultate.

Cea mai mare minoritate a acționarilor dar întrunind cel puțin o optime din valoarea capitalului social, va putea desemna un censor, întrunind aceleași condițiuni prevăzute de acest articol.

Cât timp însă din Consiliul de censori face parte un asemenea reprezentant al minorității, un alt censor reprezentant al minorității acționarilor nu mai poate fi ales.

Censorii al căror mandat a expirat sau a încetat pot fi realeși.

Art. 26. — Membrii din Consiliul de censori trebuie să-și îndeplinească personal atribuțiunile lor legale și statutare și sunt datorii să păstreze secretul comercial asupra tuturor celor constatate cu prilejul exercitării funcțiunii lor.

Consiliul de censori, sau fiecare censor în parte pot cere oricând lămuriri și documente dela administratorii și directorii societății, să verifice registrele, cassa, depozitele de titluri, utilizarea fondului de rezervă, potrivit art. 13, bilanțul anual, repartizarea beneficiilor etc. despre care vor face o amănunțită dare de seamă prin raportul lor către adunarea generală.

Aceste cercetări se vor face cu discreție și fără a turbura activitatea normală a băncii.

În caz că constată abateri dela aplicarea legii, sau nerespectarea statutelor, consiliul de de censori, sau fiecare censor în parte vor aduce cele constatate la cunoștința președintelui consiliului de administrație. — Dacă acesta nu ia de îndată măsurile necesare de îndreptare, censorii vor aduce abaterile la cunoștința primei adunări generale, iar dacă neregulele sunt grave consiliul de censori va convoca în cel mai scurt timp posibil adunarea generală spre a delibera asupra acestor nereguli, sesizând despre aceasta și Consiliul Superior Bancar.

În acest din urmă caz Consiliul Superior Bancar verificând reclamațiunea consiliului de censori, va lua măsurile dictate de titlul V. din această lege.

Censorii sunt direct și solidar răspunzători de prejudiciile cauzate societății prin culpa lor.

Art. 27. — Administratorii, membrii direcțiunii și censorii nu pot lua sume de bani pe credit dela societate.

Totuși în chip excepțional Consiliul de administrație, cu avizul Consiliului de censori le va putea acorda, pe baza de garanții reale, credite a căror valoare totală nu va putea întrece, pentru toți administratorii, censorii și directorii 5% din valoarea capitalului social.

Art. 28. — Banca nu va putea încheia cu vreuna din aceste persoane nici un fel de operațiuni privind patrimoniul băncii decât cu autorizarea expresă a Consiliului de administrație și cu avizul Consiliului de censori.

Art. 29. — Nu pot fi fondatori de societăți bancare, administratori, censori și directori, persoanele cari sunt sau au fost falite, sau cari au suferit vre-o condamnare penală pentru furt, excrocherie, abuz de încredere, fals, delapidare, bancrută simplă sau frauduloasă, complicitate, emitere de cecuri fără acoperire, sau orice alte crime sau delictive săvârșite în vederea unui interes particular ilicit.

Art. 30. — La 30 lunie al fiecărui an administratorii societăților bancare sunt obligați să întocmească bilanțul brut al întreprinderii, după modelul tip. stabilit în regulamentul acestei legi.

Bilanțul anual trebuie să fie întocmit și aprobat de adunarea generală cel mai târziu în termen de trei luni dela finele fiecărui an, după modelul tip. stabilit prin regulamentul acestei legi.

Aceste bilanțuri vor fi depuse la Tribunalul de comerț al locului unde banca își are sediul principal, precum și la Tribunalul sediului fiecăreia din sucursale și vor fi înaintate Consiliului Superior Bancar, în termen de maximum 30 zile dela data întocmirii lor.

În același termen aceste bilanțuri vor fi publicate în cel puțin unul din ziarurile cele mai răspândite în localitate, bilanțul anual publicându-se și în Monitorul Oficial.

Societățile bancare sunt deasemenea obligate a înainta Consiliului Superior Bancar, situațiuni sumare trimestriale, conform modelului stabilit prin regulamentul acestei legi.

Art. 31. — La întocmirea bilanțului se vor observa următoarele reguli:

a) Odată cu publicarea bilanțului anual se va publica separat și contul de profit și pierdere, întocmit conform modelului stabilit prin regulamentul acestei legi.

b) Capitalul social, atât subscris, cât și cel deplin vărsat, precum și rezervele oricărei societăți bancare, vor trebui să rezulte fiecare lămurit din bilanț.

c) Debiturile și creditele băncii, astfel cum rezultă din registre, trebuie trecute în mod distinct în bilanț, după diferitele lor categorii. Nu sunt admisibile compensațiuni de partide deosebite atât în bilanț cât și în contul de profit și pierdere.

d) Cambiile vor fi trebui trecute în mod distinct de orice alte titluri și vor fi clasate după categoriile, ce se vor determina după regulament. Valoarea cambililor reescontate trebuie să rezulte în mod expres din bilanț.

Cambiile permise în gaj, cele spre încasare, precum și cambiile zise de garanție și cele de circulațiune, vor fi trecute numai în conturile de ordine ce se vor alătura la bilanț. Obligațiunile cambiale ale băncii vor figura în pasivul bilanțului în mod distinct de celelalte obligațiuni ale ei, fiind clasificate după cum sunt stabilite în țară sau în străinătate.

e) Titlurile proprietatea băncii trebuie trecute în mod distinct de cele provenind din participațiuni. Cele provenite din reporturi, comodate, depozite și gajuri, vor fi trecute la conturile de ordine ce se vor alătura la bilanț.

f) La postul „Cassa“ nu vor fi trecute decât monetele metalice sau de hârtie, națională sau sireină, sumele disponibile la Banca Națională, precum și cupoanele și titlurile exigibile emise sau garantate de Stat.

Art. 32. — Pentru evaluările diferitelor posturi din bilanț se vor observa următoarele reguli:

a) Monetele în aur, precum și devizele streine trebuie evaluate în bilanț după media schimbului din luna anterioară datei în care s'a întocmit bilanțul.

b) Titlurile cotate în bursă vor fi trecute în bilanț la prețul rezultat din media celor 30 zile anterioare datei de întocmire a bilanțului.

Diferența în plus dintre prețul de mai sus nu va fi trecută la beneficii, ci va figura în bilanț într'un post rectificativ. Diferența în minus între cele două prețuri va fi trecută la pierderi. Titlurile necotate în Bursă nu vor putea fi trecute la un preț mai mare decât cel de cumpărare. Diferența în minus între acest preț și valoarea lor reală va fi trecută la pierderi.

c) Creanțele dubioase se vor menționa la valoarea lor nominală și vor fi trecute într'un post separat. La pasiv se va trece însă diferența între valoarea lor nominală și cea probabilă de realizare. — Dobânzile la creanțele dubioase vor fi trecute într'un post rectificativ. — Creanțele recunoscute insolvabile, sau pentru partea din creanță recunoscută insolvabilă, nu vor fi trecute în bilanț, ci vor fi înregistrate la

pierderi, dacă nu au fost amortizate printr'un fond de rezervă special.

d) Imobilele băncii vor fi trecute la prețul de cumpărare, de construcție sau de restaurare. Dacă acest preț este superior valorii lor reale, se va trece în bilanț această din urmă valoare. Totuși ele vor putea fi amortizate treptat, în proporția cu uzura lor. La primul bilanț ce se va alcătui după punerea în aplicare a acestei legi, imobilele vor fi trecute în bilanț la valoarea lor actuală de reconstrucție, ținând seamă de uzura lor, iar plus valoarea ce va rezulta față de prețul din registre va fi trecută într'un fond special de rezervă neimpozabil.

e) Rezervele oculte de orice fel sunt interzise.

f) Diferențele rezultând din minus valoarea constatată cu ocaziunea întocmirii bilanțului vor putea fi compensate din rezervele speciale constituite în acest scop, sau trecute la pierderi conform prevederilor alinațelor de mai sus.

g) Diferențele în plus rezultând din evaluările prevăzute mai sus și trecute în posturi rectificative din bilanț nu sunt considerate beneficii și nu sunt impozabile.

h) Suma posturilor rectificative nu poate fi cuprinsă în calculul rezervei legale.

(Va urma.)

„Astra“ la Sft. Gheorghe.

Congresul celor 70 ani de activitate culturală.

Din colaborarea Arhtereilor Șaguna și Șulțiu a născut organul solidarității culturale a Ardealului, care, astăzi a devenit prin muncă decanul instituțiilor de cultură a poporului în cuprinsul României întregi.

Congresul dela Sft. Gheorghe este în același timp și a 70-a aniversare a întemeierii sale, de când Astra chiamă poporul spre a sărbători: prima sa Solidaritate, a cărei Armă este una din cele mai puternice pe care omul a inventat pe acest pământ, arma: Cartea.

În sărbările cu caracter cultural Ardeleanul își dă măsura elanului său. A ridica popoarele la înălțimea sferei de disciplinare a minții înseamnă a premerge la fericirea ce omul poate simți trăind în armonie cu aproapele său.

Astra este o lumină vie care grupează om lângă om, înfrățind, pe un plan ideal de cultură toate disensiunile, înmănunchind toate voințele și energiile lor.

După ravagiile profunde făcute în lume de războiul mondial, depresiunea acestui mare curent a lăsat un gol: Lipsa de disciplină morală, iar aceasta are de consecință anarhia economică, pe care noi toți o trăim din greu. Astăzi se recunoaște de toată lumea că anarhia economică

și indisciplina morală se datorește lipsei de solidaritate între frați, între vecini și între popoare.

În momentul de față această lipsă de solidaritate reprezintă o mare primejdie pentru toți.

Tot felul de crize și nesfârșite obstacole se opun progresului. Ele pot fi învinse numai prin solidaritatea tuturor popoarelor, aplicând principiul și în sânul lor și în raporturile lor cu terțele popoare. Acest succes se poate repurta numai cu o singură armă, arma: Cartea.

Individul ca și Societatea spre a sluji idealul lor au nevoie de profunde convingeri. Aceste convingeri ei nu le pot cuceri în folosul lor decât prin arma: Cartea.

Cartea și solidaritatea colaborând vor ocoli primejdia care amenință pe toți.

Fie ca Blajul-Unit și Sibiul-Ortodox cărt dându-și mâna au întemeiat strălucita Societate de cultură „Astra“ la 1861, să se găsească la Sfântul Gheorghe în anul 1931, într'o atmosferă culturală, pregătitoare pentru solidaritatea popoarelor, de acord și cu învățămintele prețioase ale lui Luther, Honterus și Calvin, — de acord și cu Congresul creștinesc de înfrățirea popoarelor, dela Cambridge (Londra), prin biserică, — de acord și cu eforturile Societății Națiunilor dela Geneva.

Sibiu, 14 Septembrie 1931.

CONTA.

Dela Academia comercială din București.

Inscrierile la examene pentru sesiunea Octombrie, se primesc la secretariatul Academiei comerciale din București, în ordinea alfabetică, dela 15—25 Septembrie inclusiv.

Taxa de fiecare obiect este de 100 Lei.

Odată cu cererea de înscriere la examene, se va prezenta chitanța de plata integrală a taxelor pe anul școlar 1931—1932. Taxa este de 2000 Lei.

*

Cererile de reinscriere se primesc la cassiera academiei, dela 15 Septembrie până la 31 Octombrie inclusiv.

Vor face cereri de reinscriere (completând formularul) și studenții orfani de război, scutiți de taxe, conform legii.

Inscrierile în anul preparator se primesc la secretariatul dela 15 Septembrie la 25 Octombrie inclusiv.

Taxa este de 5000 Lei.

Pentru obținerea bursei se dă concurs. Obiectele cerute sunt: limba română (o disertație), geografia statelor Europei și în special a României, matematica.

La concursul de bursă vor fi primiți numai diplomații școalelor superioare de comerț și baccalaureații, cari au media de absolvire minimum 7 (sau mențiuni corespunzătoare).